

JAK A KDE PROBÍHAL VOJENSKÝ VÝCVIK

VÝCVIKOVÁ ÚZEMÍ

Obec Hradištko a její okolí nabízely pro výcvik ženistů ideální přírodní podmínky – rozsáhlé lesy, pole, hluboké rokle či vodní plochy. Území bylo rozděleno na několik výcvikových ploch. Ostroh Sekanka a pole v lokalitě Nade Vší sloužily jako „Landplatz-Depot“, na jeho východním okraji v Haberně bylo vybudováno muniční skladiště „Munitionsdepot“, které bylo před koncem války vyhozeno do povětří. Na úpatí vrchu Medník byla postavena střelnice „Pistolen-Schießstand“. Severozápadně od Brunšova na polích za budovou dnešní pošty a v lokalitě zvané V Cihelně se nacházel výcvikový prostor „Landplatz-Ziegelei“. V osadě Šlemín na břehu Vltavy bylo zbudováno vodní cvičiště s přístavišti a skladišti „Wasserübungsplatz Moldau“. Vodní cvičiště se rozléhalo i na levém břehu Sázavy v Pikovicích –

„Wasserübungsplatz Sasau“. K vojenskému výcviku využívala ženijní škola také území na Závisti v lokalitě Kobylí draha („Schießstände Zawist“) a prostor severně od Třebsína („Übungsplatz Trebsin und Zawist“).

VOJENSKÝ VÝCVIK

O podobě výcviku si lze udělat představu z dochovaných rozkazů, které byly vydávány před příjezdem inspekce z řad vysokých důstojníků zbraní SS a v nichž bylo rozepsáno, co má která jednotka na určitém cvičišti provádět. Na vodním cvičišti Vltava prováděli frekventanti například ukázkou, jak během půl hodiny postaví válečnou mostní soupravu a pozemní lávky pro přejezd čtyřtunových nákladních automobilů. Na cvičišti „Cihelna“ probíhal boj v zalesněném území, polní opevňování, kladení min a hloubení protitankových zákopů. Jednotlivé ženij-

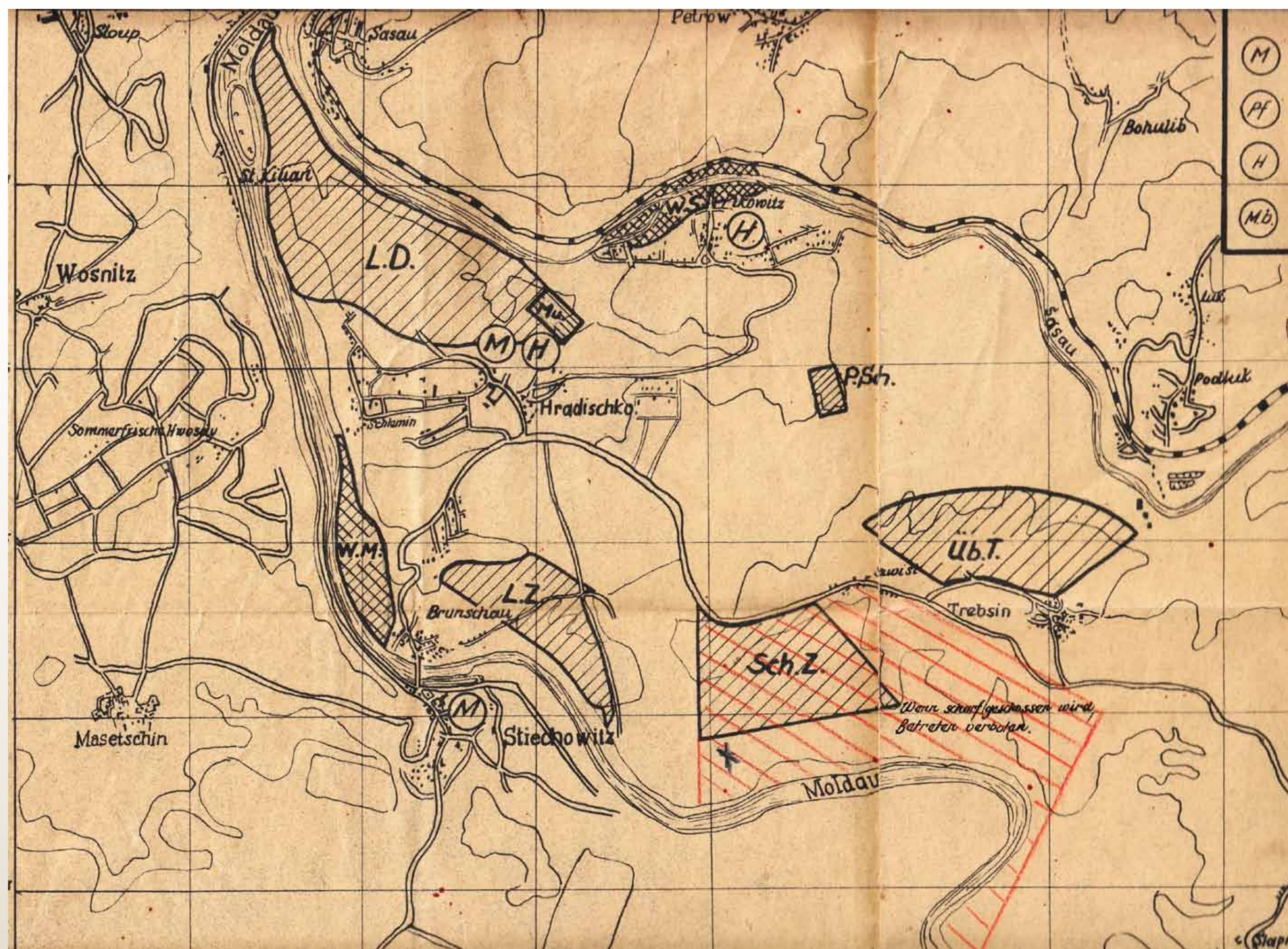
ní kolony zde také předváděly na maketách tanků protitankový boj zblízka. Na „Landplatz Depot“ probíhal výcvik ženijních úderníků s ostrou municí, výcvik se ženijními stroji, boj zblízka či trhací práce. Na Sázavě se mimo jiné trénovala stavba lávek pro pěší. Kromě vojenských dovedností cvičili účastníci kurzů i svou fyzickou zdatnost v základních sportovních disciplínách a nezbytností bylo i několikátýdenní politické školení.

DNEŠNÍ POZŮSTATKY

Do současnosti se na vojenskou činnost v Hradištku dochovalo několik památek – slepé rameno řeky Vltavy na Brunšově, které sloužilo jako vodní přístaviště, pistolová střelnice u Medníku, cvičný betonový srub v chatové oblasti Sekanka a znatelné pozůstatky po muničním skladu v podobě valů, u kterých právě stojíte.

▲ Pistolová střelnice na úpatí vrchu Medník. Při její stavbě byli využíváni i vězni z pracovního tábora. (Foto: V. Pavelčík)

▲ Ručně kreslená mapa neznámého data zobrazuje jednotlivá místa na území naší obce využívaná k vojenskému výcviku. (Zdroj: NA, f. Zemský úřad v Praze (ZÚ Praha), kart. 288, mapa vojenského cvičiště zbraní SS na Benešovsku.)

▲ Vojenský bunkr na Sekance má střílny vymodelované v betonu a dvě zvonové šachty zakončené pozorovacími šterbinami. (Foto: V. Pavelčík)

HOW AND WHERE DID THE ARMY TRAINING HAPPEN

TRAINING GROUND

The Hradištko municipality and its surroundings offered ideal natural conditions for the training of engineers – expansive forests, fields, deep gorges or water surfaces. The territory was divided into several training areas. The Sekanka Promontory and the fields in the Nade Vší localtion served as a "Landplatz-Depot", with a munitions depot built on its eastern edge in Haberna, which was blown up before the end of the war. A shooting range ("Pistolen-Schießstand") was built at the foot of the Medník Hill. A training ground ("Landplatz-Ziegelei") was situated northwest of Brunšov, on the fields behind the building housing the present-day post office and in the locality called V cihelně. A water training ground, equipped with a dock and a warehouse ("Wasserübungsplatz Moldau") was built in the settlement called Šlémín situated on the banks of the Vltava River. Another water training ground also extended along the left bank of the Sázava River in Pikovice ("Wasserübungsplatz Sassau"). The engineer corps school also used the territory at Závist as well as the locality called Kobylí draha ("Schießstände Zawist") for the purposes of army training and the area north of Třebstín ("Übungsplatz Trebsin und Zawist").

ARMY TRAINING

It is possible to get an idea of the form of training by studying the archived orders which detail what a particular unit is to demonstarte at a particular training ground, issued before the arrival of an inspection which comprised of the ranks of senior

L'ENTRAÎNEMENT MILITAIRE ÛOU ET COMMENT

LE CHAMPS DE MANŒUVRES

La commune de Hradištko et ses environs offrirent les conditions idéales pour l'entraînement des soldats de génie – vastes forêts, champs, ravins ou surfaces aquatiques. Le territoire fut divisé en plusieurs champs d'exercices. L'éperon Sekanka et les champs de la localité Nade Vší servirent comme „Landplatz-Depot", tandis qu'à sa périphérie orientale à Haberna, on construisit un dépôt de munition „Munitionsdepot" que l'on fit sauter avant la fin de la guerre. Au pied de la montagne de Medník, on installa le polygone de tir „Pistolen-Schießstand". Au Nord-Ouest de Brunšov, sur les champs derrière la poste actuelle et dans la localité dite «V cihelně» fut situé le champ d'exercices „Landplatz-Ziegelei". Le champ de manœuvres aquatique „Wasserübungsplatz Moldau» fut créé sur le teritoire du hameau Šlémín. Le champ de manœuvre aquatique fut situé même sur la rive gauche de la Sázava à Pikovice – „Wasserübungsplatz Sassau". Pour l'entraînement militaire, l'école de génie exploita également le terrain à Závist, dans la localité Kobylí draha („Schießstände Zawist"), et l'espace au Nord de Třebstín („Übungsplatz Trebsin und Zawist").

L'ENTRAÎNEMENT MILITAIRE

Des ordres conservés, donnés avant l'arrivée des inspecteurs des rangs des officiers supérieurs SS, spécifiant les activités de chaque unité, nous donnent une certaine idée du déroulement des entraînements sur les champs de manœuvres. Par exemple,

WIE UND WO VERLIEF DIE MILITÄRÜBUNG?

ÜBUNGSGEBIETE

Die Gemeinde Hradištko (deutsch Hradischko) und deren Umgebung bot für die Pionierübung ideale Landschaftsbedingungen – ausgedehnte Wälder, Felder, tiefe Schluchten oder Wasserflächen. Das Gebiet wurde in mehrere Übungszonen unterteilt. Die Landzunge Sekanka und das Feld am Standort „Nade Vší" dienten als „Landplatz-Depot", auf dessen östlichem Rande in „Haberna" ein Munitionsdepot errichtet wurde, welches vor dem Kriegsende gesprengt wurde. Am Bergfuß vom „Medník" wurde ein Pistolen-Schießstand errichtet. Nordöstlich von Brunšov (deutsch Brunschau), auf den Feldern hinter dem Gebäude des heutigen Postamtes, und am Standort namens „V Cihelně" befand sich der Übungsplatz „Landplatz-Ziegelei". Im Dorf Šlémín (deutsch Schlemín) wurde am Moldauufer der Wasserübungsplatz Moldau mit Anlegestellen und Lagerräumen aufgebaut. Der Wasserübungsplatz erstreckte sich auch auf dem linken Sassauufer in Pikovice (deutsch Pikowitz) – „Wasserübungsplatz Sassau". Zu Zwecken der Militärübung wurden von der Pionierschule auch Gebiete bei Závist im Standort „Kobylí draha" („Schießstände Zawist") und das Gebiet nördlich von Třebstín („Übungsplatz Trebsin und Zawist") genutzt.

MILITÄRÜBUNG

Eine Vorstellung über die Übungen kann man sich anhand der erhaltenen Befehle machen, welche vor Ankunft der Waffen-SS Offiziere, die zur Inspektion kamen, erlassen wurden. In diesen wurde beschrieben, was welche Truppe auf einem bestimmten

КАК И ГДЕ ПРОХОДИЛО ВОЕННОЕ ОБУЧЕНИЕ

УЧЕБНАЯ ТЕРРИТОРИЯ

Город Градиштко и его окрестности предоставляли для проведения обучения инженеров-саперов идеальные естественные условия – обширные леса, поля, глубокие овраги и водные поверхности. Территория была разделена на несколько учебных площадей. Мыс Секанка и поле в районе Наде Вси служили в качестве «Landplatz-Depot», на его восточной части в Габерне был построен склад боеприпасов «Munitionsdepot», запасы которого перед окончанием войны были взорваны. У подножия холма Медник было создано стрельбище «Pistolen-Schießstand». Северо-западнее от Бруншова, на полях за зданием нынешней почты, и в районе, называемом «В цигельне», находилась учебная территория «Landplatz-Ziegelei». В поселении Шлемин (Šlémín) на берегу Влтавы был устроен военный учебный плац, с пристанью и складом «Wasserübungsplatz Moldau». Водный учебный плац располагался и на левом берегу Сазавы в Пиковицах – «Wasserübungsplatz Sassau». Инженерно-саперная школа для военного обучения использовала также территорию в поселке Завист (Závist) в районе «Кобыли драга» («Schießstände Zawist»), а также территорию севернее от Тршебсина («Übungsplatz Trebsin und Zawist»).

ВОЕННОЕ ОБУЧЕНИЕ

О том, как проходило обучение, можно получить представление из сохранившихся приказов, которые издавались перед приездом инспекции из рядов высоких офицерских чинов войск СС, и в которых было четко расписано, что должно продемонстрировать каждое воинское

Waffen SS officers. For example, at the Vltava water training ground, trainees demonstrated their ability to build wartime bridge constructions and ground-based gangplanks during the course of half an hour to transport four-ton cargo vehicles. The"Cihelna" training ground was the setting for a battle waged in a wooded area, field fortifications, laying mines and digging anti-tank trenches. Individual columns of engineers also used this setting to demonstrate anti-tank battles up close on mock tanks. The "Landplatz Depot" was used as the venue for training engineer strikers in the use of live ammunition, and also training in the use of engineer corp machinery, hand-to-hand combat or blasting work. The Sázava River was used, among other things, for training in the construction of pedestrian bridges. In addition to practicing army skills, course participants also practiced their physical prowess in basic sporting disciplines, with several weeks of political tuition also being a necessary requirement.

WHAT REMAINS TODAY

Several relics of army activity, conducted in Hradištko, have survived to present day – the dead branch of the Vltava River in Brunšov, which served as a wharf, a pistol range near Medník, a practice concrete cabin located in the Sekanka cottage settlement and noticeable remains of munitions depots shaped like mounds, near which you are now standing.

la localité „Cihelna“ servit à l'entraînement sur un terrain boisé, à la construction des fortifications de campagne, à la pose des mines et au creusement des tranchées antichars. Des équipes du génie utilisaient également les maquettes des chars pour l'entraînement au combat antichar de près. Le terrain „Landplatz Depot“ servit à l'entraînement des percuteurs du génie dans le tir à balles, à l'entraînement avec des machines de génie, au combat corps à corps ou à l'usage des explosifs. En plus, sur la Sázava, on s'entraîna à la construction des ponts dormants pour les soldats d'infanterie. Au delà du savoir-faire militaire, les participants améliorèrent également leur vigueur physique dans de différents sports; de plus un stage politique de plusieurs semaines fut-il indispensable.

DES VESTIGES ACTUELS

Actuellement, il y a toujours quelques traces du passé militaire conservées dans la région – le bras mort de la Vltava à Brunšov qui servit d'un petit port, le polygone de tir sous Medník, un bunker en béton pour l'entraînement sur le terrain des maisons de campagne de Sekanka et des traces d'un dépôt de munitions en forme de remparts, que vous voyez ici.

Übungsplatz vorführen soll. Auf dem Wasserübungsplatz Moldau zeigten die Offiziersschüler zum Beispiel, wie man innerhalb einer halben Stunde eine Kriegsbrücke und Landstege für die Überfahrt von 4 Tonnen schweren Lastwagen aufstellt. Auf dem Übungsplatz „Cihelna" verlief Kampf im Waldgebiet, Feldbefestigung, Legen von Mienen und Ausheben von Panzergraben. Einzelne Pionierkolonnen führten hier mit Panzermodellen einen nahen Panzerabwehrkampf vor. Auf dem Landplatz Depot verlief die Übung von Pionier-Schlagbolzen mit scharfer Munition, Übung mit Pioniermaschinen, Nahkampf oder Sprengarbeit. An der Sassau übte man unter anderem auch den Bau von Fußgängerstegen. Neben den Militärfertigkeiten übten die Kursteilnehmer auch die körperliche Tüchtigkeit in sportlichen Grunddisziplinen und unerlässlich war natürlich auch eine mehrwöchige politische Schulung.

HEUTIGE ÜBERRESTE

Bis zur heutigen Zeit blieben einige an die militärische Tätigkeit in Hradištko erinnernde Sehenswürdigkeiten erhalten – der Altarm der Moldau in Brunšov (deutsch Brunschau), der als Anlegestelle diente, der Pistolen-Schießstand bei Medník, Betonblockhaus im Hüttengebiet Sekanka und deutliche Überreste des Munitionsdepots in Form von Erdwällen, bei denen Sie gerade stehen.

подразделение на конкретном учебном плаце. На водном учебном плаце «Влтава» курсанты демонстрировали, например, как они в течение получаса могут смонтировать военный разборный мост из готовых конструкций и наземные легкие мосты для проезда четырехтонных грузовиков. На учебном плаце «Цигелна» проходил показ боя на покрытой лесом территории, показ фортификационных полевых укреплений, демонстрация закладки мин и углубления противотанковых рвов. Отдельные инженерно-саперные колонны здесь также показывали на макетах танков противотанковый бой на близком расстоянии. На учебном плаце «Landplatz Depot» проводилось обучение инженерно-саперных частей с применением боевых зарядов, обучение работе с саперными устройствами, бою на близком расстоянии и взрывным работам. На Сазаве, помимо прочего, проводились тренировки в сооружении пешеходных мостков. Кроме приобретения военных знаний участники курсов также укрепляли свою физическую подготовку, проводя тренировки по основным спортивным дисциплинам. В курс также входила и политическая подготовка в течение нескольких недель.

ЧТО ОСТАЛОСЬ НА СЕГОДНЯШНИЙ ДЕНЬ

В настоящее время в Градиштко осталось всего лишь несколько напоминаний о военной деятельности – глухой рукав реки в Бруншове, который служил в качестве водной пристани, стрельбище для стрельбы из мелкокалиберного оружия возле холма Медник, тренировочный бетонный сруб в дачном районе Секанка, и видимые глазом насыпи, оставшиеся от склада боеприпасов, возле которых Вы сейчас стоите.

